

ARDEALUL

ECONOMIC • POLITIC • SOCIAL

Director:

TRAIAN CHIRILĂ

ABONAMENTE:

Particulari . . . . . 1 an 6 luni
500 250
Autorități, bănci și întreprinderi in-
dustriale și comerciale 1000 500
Publicații cm.-patrat . . . . . Lei 5.

Redacția și administrația

Str. Minerva No. 7.

CLUJ.

TELEFON 444

Șef-redactor:

D. I. CUCU

Problema locuințelor

Statul n'a făcut nimic!

Problema de existență a elementului românesc din orașele ardelenne se confundă într-o mare măsură, cu problema, mai puțin luată în seamă a locuințelor. Zidurile care ne înconjoară au devenit din ce în ce mai neîncăpătoare. Ele nu pot da adăpost tuturor noilor veniți, chiar când aceștia se înfățișează ca reprezentanți autorizați ai unei tendințe normale de expansiune națională.

A doua zi după unirea Ardealului cu vechiul Regat, împrejurările păreau că favorizează o întorsătură hotărâtoare a stărilor de până atunci. Fenomenul de alimentare, nu era nefiresc. O năvală spre orașe a intelectualilor români era de așteptat. Era chiar de dorit. La începutul unei noi vieți de stat, odată cu dobândirea dreptului de a conduce afacerile publice în această țară, am avut nevoie să creștem, cam pe rezeală, dar în întregime ei, o clasă socială inexistentă până în 1918. Locuitorii români ai orașelor din Ardeal trebuia să crească. Înăuntrul hotarelor sale lărgite, statul însuși avea nevoie de funcționari, de magistrați, de profesori, de armată, de avocați, de medici, — de o lume întreagă, pe care urma s'o vedem născându-se sub ochii noștri . . .

Nu e nevoie să mai demonstrăm cât era de necesară susținerea acestei creșteri de populație, din punct de vedere național alor putem să spunem, fără teamă de a săvârși o nedreptate, că statul român, din partea lui n'a făcut *nimic* pentru a o înlesni.

A chemat pe intelectuali români la orașe le-a dat însărcinări și slujbe, s'a bucurat de venirea lor și s'a bizuit pe ei, dar de soarta lor nu s'a mai interesat. Nu mai pomenim despre condițiile economice dezastruoase în care se zbat acești oameni, pe umerii cărora s'a așezat o sarcină atât de grea, căci e de ajuns să ne oprim la chestiunea care ne interesează acum. Statul român nu s'a gândit să asigure slujitorilor săi, direcți, nici măcar ocrotirea elementară a unui cămin liniștit.

Autoritățile administrative n'au cunoscut decât o singură rețetă: rechiziția! Măsură vremelnică de cele mai multe ori nedreaptă, care nu rezolvă nimic, ci amâna totul. În primul rând, rechizițiile de locuințe nu s'au aplicat potrivit unor dispoziții echitabile. Lăsăm la o parte asprimea cu care au fost executate. Ne oprim numai la paguba reală pe care au impus-o proprietarilor și locatarilor mai vechi, cari erau nevoiți să cedeze uneori mai mult de jumătate din apartamentele lor pentru un

preț cu desvârșire ridicol. Cunoaștem cazuri, când fericiții posesorii ai bonurilor de rechiziție, — evident, câțiva privilegiați, — plăteau câte 200—300 lei lunar pentru o locuință care, în mod normal, ar fi obținut cel puțin 40—50 mii lei anual! În chipul acesta, rentabilitatea imobilelor a fost cu desvârșire anihilată, și proprietarii dela orașe s'au văzut mai greu loviți decât chiar latifundiarul expropriat prin reforma agrară. Aceștia, cel puțin, au putut să-și valorifice cota de pământ rămasă neexpropriată.

Dar, dacă ar fi fost vorba numai de sacrificiul câtorva cetățeni, necesar uneori pentru rezolvarea unei probleme de interes necesar! Căci, repetăm, sistemul rechizițiilor n'a fost decât un expedient de ocazie (și numai pentru cei favorizați). Soluția era în altă parte.

Nu e greu de ghicit ce era dator să facă statul pentru a ușura așezarea românilor la orașe. Să precizăm, totuși. Era dator, mai întâi, să clădească el însuși. Edificii pentru diferitele sale servicii, locuințe pentru funcționari. Iată, căile ferate se gândesc (alia acum) să creeze în marginea Capitalei, lângă gara de Nord, un adevărat oraș pentru slujbașii săi. Acest lucru se putea face mai demult. E de neînțeles, de pildă, pentru armată, care are la îndemână muncitori de tot soiul, pe care transportul n'o costă nimic, care are terenuri disponibile și căreia i s'ar face înlesniri de preț și de plată la materiale, n'a zidit nimic, cu propriile forte, de cinci ani încoace. Unde este armata constructivă, de care se vorbea atât?

Apoi, mai e altceva. Statul n'ci măcar nu s'a gândit să încurajeze și să ajute pe particularii cari vor să clădească. Și nu i-a silit să clădească pe cei cari puteau s'o facă. Nici o societate de construcții ieftine n'a fost înființată. Niciun proprietar de terenuri n'a fost obligat să construiască. Se va face aceasta de-acum înainte? Nu se știe. O mișcare de inițiativă particulară pare a fi început. Să vedem unde va duce.

„Patria” s'a pentru exploatarea lemnelor din Arad și-a ținut adunarea generală ordinară în 23. Septembrie a. c. Societatea încheie bilanțul de pe exercitiul 1924 cu beneficiu net de lei 2,187,025 având capitalul social de 25 milioane lei. Adunarea generală a ales ca membru în direcțiune pe d. Löbl Marcell directorul general al soc. Hazai Fatermelő r. t. din Budapesta, care cu această ocazie a sosit la Arad și a vizitat întreprinderile forestiere și fabrica de cherestea din Varviz-Toplița.

Propunere pentru construcții

— Ce ne spune d. c. Romanovici —

În legătură cu înființarea unei cooperative pentru construirea de locuințe la Cluj am căutat să luăm contract și cu d. C. Romanovici, director la societatea „Asigurarea Românească”, cerându-i câteva lămuriri asupra propunerilor făcute de această societate.

D. C. Romanovici a început prin a ne arăta, în termenii următori, folosile pe care le oferă sistemul cooperativei.

„Avantajele cooperativei sunt indiscutabile întrucât acesta este mijlocul ce mai lesnicios de a se ajunge la găsirea unei modalități pentru rezolvare problemei locuințelor. Spun aceasta pentru că pe deoparte în orice combinațiune asigură participarea statului, și pe de altă parte oferă cea mai bună garanție prin formele ei de control. În afară de aceasta, miza socială este foarte mică și dă puțința și celor mai nevoiași de a intra în societate fără ca să răspundă nimeni mai mult decât pentru obligațiunile sale personale.”

— Si ce obligații au membrii cooperativei?

— „Intrarea în societate nu înlocuiește decât obligațiunea de a vărsa minimum de miză socială 500 plus 100, total 600 lei, urmând ca fiecare, dacă găsește convenabil, să-și ia alte angajamente potrivit puterii lui de a plăti cum ar fi de exemplu cazul construcțiilor.”

— Aci intervine, probabil, propunerea societății „Asigurarea Românească”?

— „Propunerea societății „Asigurarea Românească” este cu totul independentă de formarea Cooperativei, și fără nici o obligație sau vre o legătură pentru membrii Cooperativei.”

— Ați putea să ne spuneți, în ce constă această propunere?

— „Desigur. „Asigurarea Românească” propune de a da membriilor Cooperativei împrumuturi pentru scopul de a fi întrebunțate la câdiri ori cărei persoane, funcționar, meseriaș sau oricui particular care posedă un teren pe care ar dori să clădească.”

Pentru a obține acest împrumut nu se cere altă garanție decât ca solicitatorul să fie proprietarul terenului pe care voeste să clădească iar pentru suma pe care o solicită să facă o asigurare populară pe viață (fără vizită medicală) de o sumă egală cu suma cerută ca împrumut.

Asigurarea și împrumutul se face pe 15 ani, astfel că împrumutul la 15 ani rămâne cu casa plătită primind și suma asigurată în numerar, Ratele și anuițiile sunt în raport de valută-aur. Pentru 100.000 lei capital împrumutat și 100.000 lei capital asigurat se plătește circa 1000 lei lunar. Societatea nu construște, ci numai finanțează construcția, astfel că fiecare poate beneficia de avantajele personale sau colective ce le ar avea pe orice cale.

Combinațiunea aceasta este de origină engleză, bine experimentată și care a dat roade foarte apreciabile. În țară la noi au luat ființă astfel de cooperative la Brașov, Sibiu, Arad, Oradea-Mare în legătură cu „Asigurarea Românească”, care prin persoanele din fruntea ei oferă o garanție reală.

*
Acestea sunt lămuririle dlui C. Romanovici. Asupra lor, vom mai reveni.

ECOURI

Numărul de față al ziarului „Ardealul” e închinat în întregime problemei de mare importanță socială a construcțiilor de locuințe ieftine. Pentru a da cititorilor noștri toate lămuririle în această privință, publicăm în întregime statutele cooperativei înființate la Cluj. La timpul său, vom lua și părerea diferiților fruntași ai vieții noastre publice asupra acestei chestiuni de o capitală însemnată pentru dezvoltarea orașelor din Ardeal.

Am anunțat la timp că „Societatea pentru distribuția Petrolului” din București va înființa o filială și în Cluj. Dupăcum ne informăm filială decurând și-a început activitatea directorul căreia este d. Alex. Lazăr,

Muncitorii „Industriei Textile Arădane”, fabrică de textile din Arad au declarat greva la 28 Octombrie, cerând un spor de 20 la sută asupra salariului. Tratatul între muncitori și fabrică sunt în curs.

Direcțiunea generală C. F. R. a redus parcul de vagoane al tuturor regiunilor din Ardeal și Banat. Astfel parcul de vagoane al regiunii din Cluj a fost micșorat nu mai puțin decât cu 1000 vagoane.

Astfel înțelege guvernul să îmbunătățească situația transporturilor? În numărul viitor vom reveni asupra acestei chestiuni de foarte mare importanță.

Statutele Societății Cooperative de Construcțiuni și Locuințe Ieftine

Capitolul I.

Inființare, scop, durată

Art. 1. Se inființează în comuna Cluj, Județul Cluj o societate cooperativă sub denumirea „Societate Cooperativă de Construcțiuni și de Locuințe Ieftine din Cluj.”

Art. 2. Această Societate va funcționa în baza legii din 13 Aprilie 1905 privitoare la constituirea și controlul societăților cooperative a legii băncilor populare din 28 Martie 1903, cu modificările aduse în baza legii pentru extinderea legii băncilor populare, a decretului legii relativ la inființa ea casei centrale a cooperativei, și improprietății sâtenilor, tot cuprinsul României Mari în baza legii pentru unificarea cooperativei din 13 Martie 1923, cum și în baza prezentelor statute și a actului constitutiv.

Societatea nu se va constitui, și nu va putea funcționa decât cu cel puțin 50 de membrii.

Semnarea firmei cooperative se va face astfel:

Sub firma prescristă sau tipărită vor semna 2 membrii ai consiliului de administrație, sau funcționari ai societății fiind imputerniciți pentru aceasta din partea consiliului de administrație. — Unul dintre subscriitorii va trebui să fie întotdeauna membrul consiliului de administrație. — Chitanțele despre sursele vărsate trebuie semnate de către directorul și funcționarul casier.

Art. 3 Scopul societății este:

- a) Procurarea și construirea, ameliorarea, reparațiunea, etc. de terenuri și locuințe elfine și salubre, pentru a fi vândute sau închiriate membrilor.
- b) Acordarea creditelor necesare membrilor pentru procurarea ameliorarea, reparațiunea, etc. de imobile.
- c) Procurarea în comun a materialelor de construcții.

Art. 4. Durata societății este nelimitată.

Capitolul II,

Membrii, drepturi, datorii.

Art. 5. Pot fi membrii ai societății locuitorii majori din comuna de reședință și din tot județul, fără deosebire de sex și de profesie și cari nu fac parte dintr'o altă cooperative similară.

Pot fi mai departe membrii ai societății și persoane juridice, societăți comerciale, reuniuni, precum și alte cooperative neavând acelaș scop cu cel exercitat de cooperativa prezentă.

Femeile măritate nu pot face parte din societate fără autorizația soților lor.

No pot fi primiți ca membrii în cooperative.

a) Acei cari au acelaș scop ca și cooperativa prezentă.

b) Cei condamnați de justiție pentru fapte infamante.

c) Cei declarați în stare de faliment și nereabilitați.

d) Cei cunoscuți în deosebite ca oameni turbulenți sau cu apacături rele.

Art. 6. Membrii noi se primesc de consiliul de administrație pe baza unui act în scris de intrare în

societate, făcut în 2 exemplare și a cărui formulă este prescrist de consiliul de administrație.

Semnătura neștiutorilor de cartă se autentifică din partea judecătoriei.

Persoanele respinse de consiliul de administrație au dreptul de apel la adunarea generală. Apelul va fi prezentat consiliului care este dator a-l trece în ordinea de zi a primei adunări generale.

În caz contrar cei respinși pot apela la adunarea generală prin cenzori.

10 societari pot contesta primirea membrilor noi, adresându-se în acest scop cenzorilor, care sunt datori să aducă faptul în desbaterea adunării generale următoare.

Art. 7. Calitatea de membru se pierde prin:

- a) Retragere.
- b) Excludere.
- c) Moarte.

Art. 8. Partea socială a unui membru nu poate fi nici retrasă, nici cedată fără aprobarea adunării generale.

Art. 9. Când un membru se retrage, el este dator să-și plătească toate datorii către societate chiar dacă ele nu au ajuns încă la scadență.

În acest caz calitatea de membru se pierde la sfârșitul anului social și plata părții sale sociale se va face în termen de 6 luni după aprobarea bilanțului.

Art. 10. Un membru poate fi exclus din societate pentru următoarele motive:

- a) În caz de neplată în timp de 6 luni, a datoriilor sale către societate,
- b) Când este condamnat de justiție pentru fapte infamante,
- c) Când lucrează contra intereselor societății, sau nu se supune statutelor de față și hotărârilor adunării generale.

Excluderile se pronunță de consiliul de administrație,

Contra acestor pronunțări se poate face recurs și anume în decurs de 14 zile, înaintându-l consiliului de administrație care este obligat a-l prezenta adunării generale viitoare.

În cazul a) hotărârea de excludere a adunării generale se ia cu majoritatea de voturi; în cazul b) cu majoritate de $\frac{2}{3}$, a membrilor prezenți; iar în cazul c) societarul va fi considerat exclus de drept din societate.

Art. 11. Cel ce a pierdut calitatea de membru va fi socotit pe baza bilanțului la sfârșitul anului social, în care a pierdut calitatea de membru și plătit până în 6 luni dela această dată, pe lângă reinapoierea libelului sau de membru neavând afară de aceasta nici un drept asupra fondului de rezervă, și alte averi sociale. Pretențiunile comerciale neridicate ale acestor membrii, și anume în decurs de 3 ani de zile socotit dela data eșirii lor, vor cădea în favorul cooperativei.

Art. 12. În caz de moarte a unui societar, moștenitorii săi nici nu pot fi primiți ca membrii, decât în conformitate cu art. 6. din aceste statute. Dacă nu sunt primiți, socoteala lor se va stabili ca și pentru membrii cari se retrag conform art. 9. de

mai sus. Moștenitorii nevârștnici vor fi reprezentați în societate prin tutorii lor legali.

Art. 13. În caz de urmărire prin justiție a părții sociale a unui membru executarea se va face conform art. 86. a codului comercial numai asupra părții din benefic ile convenite asociatului, după bilanțul anual în caz de pierdere a calității de membru sau disolvarea societății asupra părții sociale ce i s'ar conveni.

Art. 14. Societarii au următoarele drepturi:

- a) Să ia parte la adunările generale ale societății și să voteze direct sau printr'un mandat.
- b) Să fie ales în consiliul de administrație sau comisia cenzorilor.
- c) De a cumpăra, clădi, repara, ameliora sau închiria prin societate terenul sau locuința trebuitoare uzului săi și a familiei sale.
- d) De a contracta dela societate imprumuturi ipotecare în scopurile arătate la aliniatul precedent.
- e) De a se folosi de orice alte avantaje prevăzute prin aceste statute pentru membri.
- f) De a primi dividende la capitalul vărsat de cel mult 6%.

Art. 15. Dreptul de vot în adunarea generală se pierde pentru societarii cari își s din societate în orice mod din ziua eșirii lor, afară de moștenitorii nevârștnici ai societarilor decedați.

Nici un societar nu poate avea mai mult, decât un singur vot oricare ar fi partea sa socială.

Cei absenți pot fi reprezentați prin mandatar societari.

Un mandat nu poate reprezenta decât un singur societar în afară de votul lui.

Administratorii nu pot fi mandatar.

Moștenitorii nevârștnici pot fi reprezentați prin tutorii lor care va putea să nu fie societari.

În caz când tut-lă nu va fi constituită, societatea e obligată să ceră prin justiție constituirea ei.

Art. 16. Societarul este dator:

- a) A plăti o taxă de înscriere de 100 lei, care în primul an va servi pentru acoperirea cheltuelilor de constituire și de birou, iar în anii următori pentru mărirea fondului de rezervă. Văduvele membrilor decedați, care preiau calitatea de membru, sunt dispensate de solvirea acestei taxe.
- b) Să-și constituie o parte socială în modul prevăzut la art. 18.
- c) Să se conformeze dispozițiunilor statutelor de față, regulamentelor și hotărârilor organelor administrative, legilor prevăzute la art. 2. al statutelor de față și codului de comerț.
- d) Să întrebuințeze imobilul ce va cumpăra sau închiria dela societate exclusiv pentru uzul său și al familiei sale: înstrăinarea imobilului sau subînchirierea, atât totală cât și parțială fiind admisă numai cu invoirea consiliului de administrație al societății.

Art. 17. Membrii prin faptul intrării lor în societate, nu sunt răspunzători față de terți, pentru obligațiunile societății, decât cu capitalul social, subscris de fiecare, înțele-

gându-se prin capitalul subscris și sumele vărsate în plus, peste capitalul subscris.

Capitolul III.

Capitalul social. și de operație, Fondul de construcțiuni.

Art. 18. Capitalul societății, se compune din părți sociale vărsate de membri. Fiecare societar se obligă să subscrie un capital de 500 Lei.

Dacă un societar do este a subscrie afară de aceasta, încă o parte socială, va trebui să anunțe aceasta printr'o declarație în scris și numai în acel caz, dacă prima parte socială a lui va fi pe deplin vărsată.

Partea socială poate fi vărsată în întregime la intrare în societate, sau în rate trimestriale de 125 Lei, cu observațiunea dispozițiunilor 25.

Capitalul social subscris va putea fi mărit în timpul duratei societății.

Art. 19. Pentru a putea ajuta pe societari în strângerea fondurilor trebuitoare vărsămintelor asupra capitalului subscris, etc. cooperativa deschide fiecărui membru un cont de depozit producător de dobânzi în condițiuni ce se vor stabili de către adunarea generală.

Art. 20. Fondul de construcțiuni poate fi retras de societari numai în cazul când pe baza lui cooperativa n'a făcut nici o transacție din care să rezulte vre-o obligație bănească către terți. În acest caz ei servește drept garanție față de creditori ca și capitalul social, însă în urma acestuia.

Art. 21. Când fondul de construcțiuni nu este angajat, societarul nu poate cere retragerea lui, decât numai cu un preaviz de 2 luni, dacă suma cerută trece de 1000 Lei.

Consiliul de administrație dacă va găsi cu cale, poate dispensa pe solicitator de acest preaviz.

Art. 22. Fondului de construcțiuni se va atribui o dobândă egală cu dividendul și se va calcula după bilanțul ca și la capitalul social.

Art. 23. Până la vărsarea integrală a capitalului social subscris dividendul convenit societarilor, se va reține în contul acestui capital.

Art. 24. Fiecare membru intrând în societate, primește dela consiliul de administrație un libret în care se scriu toate operațiunile sale cu societatea. În caz de pierdere a libretului, Societarul va încheia un proces verbal de anulare și va dispune liberarea unui duplicat al libretului.

Art. 25. Prezenta cooperative, drept garanție a obligațiunilor ce ar contracta atât către centrala cooperativei, cât și către alții, oferă toată averea socială în ordinea următoare: 1. Beneficiul anual. 2. Fondul de rezervă. 3. Părțile sociale.

În scop de a putea face față obligațiunilor luate către terțile persoane, societatea poate constrânge pe membrii săi, să-și verse toată partea socială subscrisă, oricând consiliul de administrație va găsi cu cale.

Capitolul IV.

Despre operațiunile societății

Art. 26. Societatea nu va cumpăra sau constitui un imobil decât în urma cererii unui societar sau a unui grup de societari.

Casele se vor construi sau transforma după planurile și devizele altele de către societari, sau grupe de societari cu aprobarea consiliului de administrație. Casele vor putea fi izolate sau reunite pe grupe.

Construcțiile se vor putea face în regie sau prin intermediul vre-unei societăți de construcțiuni.

Art. 27. Un societar nu poate cere să-i se procure mai mult de o casă, pentru a locui întrânsa cu familia sa.

Un grup de societari poate cere construirea unui imobil cu mai multe apartamente cu condiția, ca acești societari să le locuiască și să fie în mod solidar răspunzători față de societate.

Art. 28. Nu se va putea construi până ce societatea nu va avea disponibilă suma totală a prețului de estimățiune, afară de cazul când a făcut o convențiune de finanțare a construcțiilor produse.

Societarul care cumpără sau lasă să-i se construiască un imobil de către societate, trebuie se verse la început cel puțin 10% din valoarea lui, restul se va calcula prin anuități calcula e după normele stabilite de adunarea generală.

În această zecime se cuprinde și capitalul social vărsat.

Art. 29. Dacă fondurile disponibile ale societății nu vor permite satisfacerea tuturor cererilor de parcelare și construcție, se va da preferință celor ce avansează dela început sume mai mari în raport cu valoarea construcției. În valori și vărsăminte egale, va decide sorțul.

Art. 30. Imobilul trece în deplină proprietatea a societarului numai după achitarea integrală a valorii.

Cât timp societarii sau moștenitorii lor achită regulat ratele și se țin de toate obligațiunile contractuale sau statuare, nu pot fi prejudiciați în folosință imobilului.

În caz când au trecut 18 luni dela scadență vre-unei rate neachitate, societatea are dreptul să închirieze imobilul până la acoperirea restanțelor, iar în caz când închirierea nu va putea acoperi ratele restante și curente cooperative de comun acord cu finanțatorul vor putea scoate în vânzare imobilul grevat. Vânzarea în orice caz nu se va putea face decât prin licitație publică cu forme legale.

Contra celor ce se vor face cu ocaziunea predării imobilului în proprietate sau cu chirie către societari vor arăta amănunțit condițiunile de plată și de pierderea drepturilor din partea societăților.

Art. 31. Dacă un societar locatar a contractat o asigurare, în caz de moarte polița de asigurare poate fi făcută în folosul societății.

Societatea poate să facă ea asigurarea pentru societari.

Art. 32. Numai membrii societății pot beneficia de dreptul de a-și procura, ameliora, închiria locuințe sau a se imprumuta dela societate.

În cazurile excepționale când Societatea cooperativă ar fi expusă la pierdere, se va putea cu aprobarea Direcției Centralei Cooperativelor vinde și închiria și la nesocetari.

Deasemenea cu autorizarea Centralei Cooperativelor Societatea va putea vinde anumite terenuri, oricăror persoane, dacă dovedește că e în interesul general și anume în vederea cumpărării altora mai proprii sau mai convenabile scopului propus.

Capitolul V.

Administrația.

Art. 33. La conducerea, executarea și supravegherea cooperativei prezente sunt destinate:

1. Adunarea Generală.
2. Consiliul de Administrație.
3. Comisia Cenzorilor.

Art. 34. În caz de descomplexare a Consiliului de Administrație, Comisia Cenzorilor desemnează, până la întrunirea adunării generale, persoanele cari să înlocuiască pe cei eșiți.

În caz de descomplexare a Consiliului sau de înlocuire a lui, seriile de reînnoit se vor desemna de către Consiliul de Administrație noul ales tot prin tragere la sorți. Lista membrilor va sta spre orientarea lor la dispoziția tuturor membrilor în cabinetul directorului.

Art. 35. Adunarea este legal constituită când se vor întruni jumătate din numărul membrilor înscrși.

Constituirea aceasta se va constata în 30 de minute dela termenul fixat pentru începerea Adunării Generale.

Dacă acest număr nu se va întruni la prima convocare Adunarea Generală va avea loc în 14 zile, ce urmează, îndeplinindu-se aceleași formalități de convocare ca și pentru prima adunare, publicația făcându-se cu cel puțin 10 zile mai înainte. Această a doua Adunare va lucra cu ori-care va fi numărul membrilor prezenți.

Art. 36. Adunarea se va prezida de către președintele Cons. de Administrație: în lipsa lui de vicepreședinte și în cas de lipsă și a vicepreședintelui, de cel mai în vârstă dintre membrii prezenți.

Adunarea va denumi încă dela început doi scrutatori pentru verificarea protocolului și doi secretari.

Art. 37. Atribuțiunile Adunării Generale afară de cele prevăzute de Codul de Comerț sunt următoarele: 1. să aleagă și să delibereze asupra consiliului de Administrație să aleagă cenzorii, președintele, vicepreședintele și Directorul. 2. Să hotărască asupra tuturor înaintărilor și deciziunilor Consiliului de Administrație și Comisia Cenzorilor. 3. Să aprobe bilanțul și să decidă asupra împărțirii beneficiilor. 4. Să fixeze dividendă după fiecare parte socială. 5. Să fixeze maximumul sumei totale, până la care Societatea poate angaja împrumuturi și depuneri. 6. De a lua măsurile necesare de nemulțumire în contra deciziunilor aduse de Consiliul de Administrație. 7. De a schimba sau modifica statutele de față. 8. Să decidă dacă — în caz că o parte a părților sociale ale societăților a fost întrebuințată la acoperirea datoriilor cooperativei: — după întregirea părților sociale, prin plăți ulterioare la fosta lor mărime să fie continuate afacerile societății sau nu. 9. Să delibereze asupra tuturor chestiunilor puse la ordinea zilei, 10. Să hotărască asupra felului de a acoperi pierderile sociale în caz când s'ar ivi. 11. Să decidă asupra propunerilor de înțrarea, de excluderea și retragerea membrilor conform statutelor.

Art. 38. Propunerile motivate și subscrise de cel puțin 25 membri și cari sunt înaintate în timp de 8 zile dela data convocării adunării generale directorului și totdeauna în scris se vor discuta înaintea Adunării Generale, Hotărârile valabile vor fi cu toate acestea numai cele referitoare la chestiunile, cari

fac parte din ordine a de zi, afară de cazul când propunerile sus amintite atrag cu sine convocarea unei noi adunări Generale.

Art. 39. Președintele trebuie să răspundă la orice întrebare pusă de oricare membru, făcând aceasta sau imediat și oral, sau trebuie să anunțe că va da acest răspuns în scris și anume în decurs de patru săptămâni.

Art. 40. Hotărârile adunării generale se iau cu majoritatea de voturi însă membrii consiliului de adm. și funcționarii cooperativei n'au dreptul de vot în ce privește cazurile referitoare la chestiunea lor.

Voturile Adunării Generale se fac prin ridicare de mâini, afară de cazuri, când 10 membri ar cere votul secret.

Disolvarea societății, fuziunea cu alte societăți, schimbarea obiectului societății, modificarea actului constitutiv și revocarea sau darea în judecată a membrilor consiliului de adm. ori, a Cenzorilor, cum și aprobarea retragerii membrilor nu pot fi pronunțate decât în conformitate cu art. 66 de mai jos.

Art. 41. Alegerile pentru conducere se fac nu mai prin vot secret și se decid de majoritatea voturilor. Dacă însă astfel nu se ajunge la rezultat se va face încă o alegere, însă cu apel nominal și numai din primii cinci cari au obținut voturi mai multe. În caz când două persoane ar avea un număr egal de voturi se va proceda prin tragere la sorți.

Procesul verbal al Ad. Gen. condus de secretarii adunării generale va cuprinde: numele celor prezenți, precum și numele reprezentanților membrilor absenți rezultatul alegerilor procesul verbal va trebui să fie subscris de președintele secretarii și scrutatori cari sunt numiți pentru acest scop. Procesele verbale ale adunării generale se consemna întrun registru special care va fi numerotat șnuruit și parafat de judecătorii respectivă.

Consiliul de administrație

Art. 42. Consiliul de administrație alege din sânul lui, un președinte și un vicepreședinte.

Consiliul poate să alege pentru o mai aproape administrare și conducere a întreprinderii sociale, pe unul sau mai mulți membri din sânul sau hotărându-le în amănunt întinderea a puterilor.

Dispozițiunile luate de membrii astfel delegați, vor trebui să fie

ratificate de Consiliul de Administrație, în cea mai apropiată ședință a sa.

Serviciile acestor membri delegați, vor fi răsplătite după aprecierea și decizia Consiliului de Ad. fie.

Deciziunile în privința numirii și reținerii delegaților și dirigentului, trebuie luate cu o majoritate de 23 a membrilor Consiliului.

Consiliul poate numi și un dirigent care să fie însărcinat cu conducerea operațiunilor zilnice și răspundere a magazinului.

Art. 43. Membrii Comisiei Cenzorilor nu pot fi aleși în consiliul de administrație.

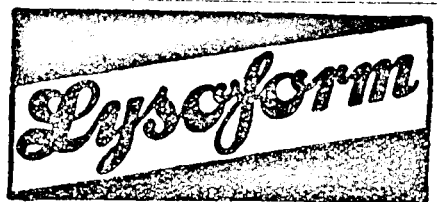
Art. 44. În caz de descomplexare a consiliului de adm. Comisia Cenzorilor desemnează, până la întrunirea Ad. Gen. persoanele cari se înlocuiesc pe cei ieșiți.

Art. 45. Cons. de Adm. se va convoca de Președinte sau în lipsă de Vicepreședinte Convocarea se va face în scris sub luare de dovadă.

Cons. de Adm. se adună ori-decâteori va crede necesar, în Vederea mersului bun a afacerilor societății.

Art. 46. Cons. de Adm. este capabil de a aduce hotărâri dacă cel puțin 4 membrii cu dreptul de vot sunt de față.

Hotărârile vor fi luate cu majoritatea membrilor Consiliului. În caz de paritate votul Președintelui decide.

Cel mai bun desinfectant

MIHAI RUSZ
și
F I U L

Industrie de lemne
LUGOJ, BANAT
Cercuri pentru antene
de Radio

Din lemn încovoiate: rodie, shiuri, falcie de sani în diferite forme. Coarne de plu-guri, Manere de roabe pentru purtarea sacilor.

!!! ZILNIC PROASPĂTĂ !!!

DREHER-HAGGELMACHER

EXTRA-SPECIAL

Se află în restaurantul din CALEA REG. FER-DINAND 70, proprietatea lui Desideriu Mezei

Opiniunile separate ale membrilor din Consiliu se vor menționa întotdeauna în procesul verbal de ședință, condus din partea grefierului societății, și subscris de către Președintele, Grefierul precum și de către membrii prezenți.

Art. 47. Societatea este condusă și supravegheată de Cons. de Adm. Cercul de activitate al Consiliului de ad. se extinde și asupra altorfel de operațiuni, cu cari conform prezentelor statute, precum în baza legii, nici Ad. Gen. nici Comisia Cenzorilor nu sunt încredințate. Aceste operațiuni sunt în general următoarele:

a) Executarea și observarea tuturor dispozițiilor statutelor de față hotărârilor Ad. Gen. și dispozițiilor centralei cooperativelor de producție și consum.

b) Primește pe noui membrii în Societate, deliberază asupra excluderii și retragerii membrilor.

c) Fixează, epocile vărsămintelor capitalului subscris și hotărăște măsurile de luat în privința celor ce nu le-au făcut la vreme.

d) Numește și revoacă întregul personal precum și avocatul.

e) Deleagă persoană sau persoanele care pot semna în mod valabil pentru societate.

f) Convoacă adunarea generală fixând ordinea de zi.

g) În cazuri excepționale, care cer o rezoluție imediată are drept de a scuti pe directorul de serviciile sale anunțând acest fapt Adunării Gen. care se va convoca fără întârziere.

h) Intocmește prescripțiile de serviciu și execuțiune.

i) Fixează condițiunile, hotărârile în limita cărora directorul este încredințat de a lua hotărâri, în cazuri atît comerciale cât și extracomerciale ale societății.

k) Înaintază Adunării Gen. dare de seamă asupra mersului afacerilor societății, bilanțul anual, expusul de profit și pierdere și o propunere în acest ce privește împărțirea profitului net.

În conducerea afacerilor societății în cece privește partea comercială, are următoarele drepturi:

1. Vânzarea terenurilor de clădire a caselor ce se vor construi.

2. Procurarea planurilor de clădire a caselor ce se vor construi.

3. Stabilește condițiunile de cumpărare a caselor societății.

4. Stabilește condițiunile de închiriere a caselor societății.

5. Stabilește condițiunile referitoare la depuneri.

6. De a lua împrumuturi în limite prescrise de Ad. Generală.

7. De a investi capitalurile disponibile, cu observarea ca investirea în hârtii de speculațiune este interzisă.

Art. 49. Membrii Cons. de Ad. sunt solidarii și nelimitat răspunzători față de societate pentru pierderea ce această suportă din rea credință sau neglijențe lor, chiar când această pierdere ar ataca numai beneficiul.

Un membru poate fi scutit de această responsabilitate în caz dacă imediat după o hotărâre sau exercitarea unei hotărâri, face protest avizând această Comisiei Cenzorilor.

Procese verbale ale consiliului, se vor consemna întrun registru special care va fi numerotat, șnuruit și parafat de judecătoria respectivă.

C. Comisia Cenzorilor.

Art. 50. Adunarea Generală alege din doi în doi ani trei cenzori și doi supleanți, Cenzorii ieșiți pot fi realeși. Membrii comisiei de cenzori pot fi demși oricând de Adunarea Generală.

Art. 51. Cenzorii au următoarele îndatoriri:

a) De a verifica situațiunea casei, a averii societății, ale cărților și documentelor societății, precum și socotelile anuale, bilanțurile, mai departe și propunerea Cons. de Adm. referitor la împărțirea venitului net, anual, făcând, asupra lor un raport Ad. Gen.

b) De a supraveghea în totul administrațiunea societății și de a convoca sau cons. de Ad. sau Ad. Gen. ori de câte ori va crede de cuviință.

c) Pentru fiecare ședință a Comisiei Cenzorilor trebuie luat un proces verbal subscris de membrii prezenți.

d) Ședințele comisiei de cenzori trebuie ținute de cel puțin 3 ori pe an.

e) Membrii comisiei cenzorilor sunt solidarii și nelimitat răspunzători față de societate pentru pierderea ce această ar suporta din rea credință sau din neglijența lor.

f) Comisia cenzorilor va înainta orice plângere asupra mersului afacerilor societății, sau în contra conduitei personale a funcționarilor consiliului de Adm., iar plângerile în contra Cons. de Adm., Adunării Generale,

Procese verbale ale comisiei cenzorilor se vor consemna întrun registru special.

Art. 52. Cenzorii cari dau dovadă de neglijență în îndeplinirea atribuțiunilor pierd dreptul de a mai fi aleși pe toată durata societății.

Art. 53. Supleanții înlocuiesc pe cenzori, când aceștia se retrag sau sunt împiedicați de ași îndeplini mandatul lor.

Capitolul VI.

Bilanțul, Beneficiile, Fondul de Rezervă, Fondul întregitor de construcție și Fondul de rezervă ajutor.

Art. 55. Anul social începe la 1 Ianuarie și se termină la 31 Decembrie. La finele anului social, Cons. de Adm. face un inventar de tot activul și pasivul, stabilind bilanțul general în contul de profit și pierdere, care după examinarea lor de către comisia cenzorilor vor trece înaintea Adunării Generale.

Art. 55. Bilanțul va trebui să curpindă:

1. Avera societății și anume în ziua ultimă a anului social.

2. Hârtiile de valoare cu cursul lor, care l'au avut în ultima zi a anului.

3. Capitalul social al membrilor, precum și fondul de rezervă, fondul întregitor de construcție și fondul de rezervă ajutor ce se va trece în pasivul societății.

4. Pretențiunile dubioase se vor înregistra după verosimilitatea lor, iar pretențiunile neincasabile se vor scade.

5. Profitul sau pierderea stabilită prin compararea activului cu pasivul societății, sunt de menționate la sfârșitul bilanțului.

6. La sfârșitul bilanțului se va arăta numărul membrilor societății în ziua încheierii bilanțului, precum și numărul membrilor intrași sau ieșiți în decursul anului, afară de aceasta părțile sociale atît numai abzise cât și deja răsplătite.

Art. 56. Membrii Cons. de Adm. precum și ai comisiei cenzorilor sunt responsabili în mod solidar pentru facerea corectă a bilanțului.

Art. 57. Din suma totală a veniturilor se vor scădea:

a) Dobânzile capitalurilor pasive.

b) Spesele de administrație și dări.

Plusuri sau minusuri, astfel rezultate formează profitul sau pierderea netă sau pierderea anului social și se va împărți între membrii în proporție cu mărimea părților lor sociale, conform hotărârii adunării generale, și luând în considerare articolele specificate mai jos.

Art. 58. Fondurile de rezervă se constituie pentru acoperirea eventualelor pierderi rezultate după încheierea bilanțului și se va forma precum urmează:

1. din taxa de înscriere a membrilor după acoperirea cheltuelilor de birou și de constituire.

2. Din 25% cel puțin preluată asupra beneficiilor nete anuale ale societății.

3. Dacă fondul de rezervă însă a fost întrebuințat la acoperirea vre-unei pierderi, în anii viitori se vor scădea 50% din beneficiu până la întregirea lui.

Art. 59. Fondul de rezervă se va plasa în efecte publice de ale statului, sau garantate de stat, se va pune la păstrare la centrală cooperativelor de producție și consum sau altă instituție ce se va desemna prin votul adunării generale.

Art. 60. Fondul de rezervă constituie proprietatea exclusivă a societății, Membrii neavând înainte de dizolvare nici un drept asupra lui, neputând preinde nici o parte dintrânsul, când se retrage din societate înainte de dizolvare.

În caz de dizolvare a societății fondul de rezervă se va depune la centrala cooperativelor pentru a fi trecut unei noi cooperative de acelaș fel ce eventual s'ar constitui în localitate.

Art. 61. Pentru eventualele lucrări de întreținere de lungă durată sau completări, precum și pentru ameliorări extraordinare s'a constituit fondul de construcție întregitor, iar pentru acoperirea cheltuelilor neprevăzute și pentru plata dividendelor s'a constituit fondul de rezervă ajutor.

Adunarea Generală va numi sumele ce se vor scade din beneficiile anuale în favoarea fondurilor mai sus arătate,

DR. OD. APOSTOL
Medic de spital
Interne-Venerice
Consultă de la 2—6
în str. David F. 10.

VELOURS
25 colori
Lei 107
metrul
La magazinul
Au Printemps

(fost „Missir”)
CLUJ
Str. Memorandului
No. 11.

Cele mai elegante blănuri

Louis Déri
blănar
Cluj
Str. Memorandului 3

Confecțiuni de ultima modă

Telefon 12-12

„CRISTAL” Spălătorie și văpsitorie chimică
Vopsește și curăță orice rufărie!
Efectuează comenzi și prin poștă **CLUJ**
Telefon No. 500.

Intrebuințarea fondurilor de rezervă precum și fondului de rezervă ajutor este încredințat Ad. Gen. iar întrebuințarea — fondului întregitor de construcție. Cons. de Adm. dar numai în sensul art. 61. de mai sus.

Art. 62. Fondul cultural se va constitui din 7% din beneficiile nete anuale. Acest fond se va întrebuința pentru opere culturale și educație cooperativă după dispozițiunile Adunării Gen. și cu aprobarea centralei cooperativelor de producție și consum.

În caz de dizolvare acest sold nu se va împărți între societari, ci va fi depus la centrala cooperativelor, spre a fi întrebuințat la o repede prapășire a miscării cooperative.

Art. 63. Fondul filantropic se va constitui din 3% din beneficiile nete anuale și se va întrebuința potrivit dispozițiilor Adunării Gen., pentru ajutarea locuitorilor din acel județ, loviți de nenorocire și pentru asistența și sănătatea publică locală.

Art. 64. După scăderea sumei, care trebuie să fie reținută pentru fondul de rezervă, precum și a sumelor convenite fondului de rezervă ajutor, fondului întregitor de construcție, fondului cultural și fondului filantropic, restul beneficiilor nete se va împărți ca dividendă între membrii în proporție cu mărimea părților lor sociale avute la începutul anului social.

Mărimea acestor dividende se va stabili întotdeauna de ad. Gen., totuși nu va putea fi mai mare de 6% din capitalul social.

Alte avantaje sub orice formă nu vor fi acordate membrilor.

Sumele mai mari de 60% trec în favoarea fondului ajutor de rezervă.

Până când părțile sociale ale membrilor nu sunt pe deplin achitate, dividendele trec în favoarea averii societății.

Acoperirea eventualelor pierderi se va face prin fondul de rezervă, în caz dacă acesta n'ar fi suficient, pierderea se va scădea din beneficiile membrilor în proporții egale.

În astfel de cazuri, până la recompletearea rezervei nu se va plăti profitul.

Art. 65. Dacă rezervele nu sunt de ajuns la acoperirea pierderilor, Cons. de Adm. este obligat de a convoca imediat Ad. Gen.

Capitolul VII.

Dispozițiuni generale și finale.

Art. 66. Dizolvarea societății, precum și fuziunea cu alte societăți schimbarea obiectului societății, modificarea actului constitutiv, și revocarea sau darea în judecată a membrilor Cons. de Ad., ori a Cenzorilor, cum și aprobarea retragerii membrilor, se poate face nu mai prin hotărârea Ad. Gen. în care 2—3 părți a membrilor sunt prezenți.

Banca Națională

Avem înaintea noastră situația financiară a Băncii Naționale, încheiată la 20 Octombrie. La capitalul biletelor de bancă în circulație înregistrăm o foarte mică descreștere: dela 20 miliarde 682 milioane la 20 miliarde 656 milioane. Scăderea, după cum se vede, e aproape neînsemnată. Diferența în minus nu e decât 26 milioane.

În schimb, portofoliul efectelor scontate la Banca Națională de către diferite instituții particulare a sporit cu 73 milioane. Dela 8 miliarde 465 milioane la 8 miliarde 538 milioane. Prin urmare zvonurile despre o reducere a scontului la Banca Națională n'au corăspuns adevărului.

Situația, în cece privește celelalte conturi e neschimbată. Rezerva metalică, de 6 miliarde 899 milioane, a înregistrat o creștere abia simțită

ELEONORA SZILÁGYI S. A.

Fabrică autorizată pentru producerea de liqueururi, romuri și cognac, și

Prima Fabrică Româna de șampanie CLUJ.

PRODUCE:

tot solul de liqueururi, romuri, cognac și punchuri de prima calitate și igienice autorizate prin legea sanitară.

Șampaniile excelente „Favorit“-sec, „Demi“-sec, „Extra“-sec și „Femina“.

Pivnițele societății sunt aprovizionate cu vinuri provenite din cele mai renumi podgorii ardelenesti, din vechiul Regat și podgoriile Aradului.

Specialități: „Rózsamali“, Șom-dulce (Corniță), Rizling-dulce, Călugărul sur și vinuri de „Asszu“.

Biroul central, pivnițele și fabrica de șampanie se află în **CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 103.**

Filiala: în **REGHINUL-SĂSESC.** (Casă proprie.)

1—52

Abonați „LEMNUL“

Mă mut la Calca Reg. Ferdinand 6

ULTIMA SĂPTĂMÂNĂ!

ULTIMA SĂPTĂMÂNĂ!

Serviciu de ceai pt. 6 pers. din Karlsbad	Lei 420.—
Serviciu sandwich	380.—
Păreche de cești din „Karlsbad“	25.—
Serviciu de pahare șlefuite pt. 6 pers.	345.—
Serviciu de compot, șlefuit	117.—
Pahar de apă șlefuit	5.50
Pahar de vin	4.50
Cușt din alpaca „Sölingen“	75.—
Furculiță sau lingură din alpaca	45.—
Linguriță pt. cafea din alpaca	25.—

Vase japoneze veritabile dela Lei 60.--în sus, Serviciuri de sticlă belgiene și franceze, tacâmuri din argint, rame pt. tablouri, vase suferitoare de foc din Karlsbad, serviciuri de spalat din faianță engleză, candelabre pt. curent electric.

Toate vasele pt. restaurante și cafenele pe !! prețuri reduse !!

FISCHER

CLUJ

ULTIMA SĂPTĂMÂNĂ

Abonați „ARDEALUL“

Ciorapii SĂNDOR sunt cei mai buni! **CLUJ, Piața Umirii 9.**

Sticlărie și porțelan

geamantane pentru călătorie și gente de piele pentru doamne, mai ieftin cumpărați în

Magazinul „PARISIEN“ Cluj, Calea Reg. Ferdinand 12.

O vizită la institutul de arte grafice „SONNENFELD” din Oradea-Mare

În zilele trecute corespondentul nostru a avut ocazia să viziteze institutul de arte grafice „Sonnenfeld” din Oradea-Mare, unul dintre cele mai de seamă institute de acest fel din România.

Facem mai jos o scurtă dare de seamă asupra celor văzute cu ocazia acestei vizite.

Întreprinderea a fost fondată în anul 1856 de către Simion Sonnenfeld ca o mică tipografie care a trecut apoi în proprietatea fiului său Adolf Sonnenfeld, adevăratul întemeietor care prin munca sa slăvitoare și pricepută a făcut din această mică tipografie una dintre cele mai solide întreprinderi de acest fel a cărei nume este bine cunoscut nu numai în țară ci și în cele mai mari orașe industriale din Europa cum sunt: Berlinul, Wiena, București, Budapesta etc. Cu largă sa experiență câștigată la Londra și Praga Adolf Sonnenfeld a dovedit lumii industriale de la noi că prin muncă asiduă și pricepere se pot crea și la noi întreprinderi cari pot concura cu cele mai de seamă întreprinderi industriale din Europa.

Astăzi această întreprindere dispune de tipografie, litografie, fabrică de cutii, fabrică de registre comerciale, turnătorie de litere, compactorie și o librărie înzestrată cu toate articole de papetărie și grafice.

Tipografia care execută tot felul de lucrări în această branșă dispune de numeroase săli unde sunt instalate două mașini de cules, numeroase prese rapide, și o mulțime de mașini americane la cari lucrează sute de muncitori. Lucrările executate cu cel mai desăvârșit gust și pricepere, sunt o reclamă suficientă pentru a atrage nenumărate comenzi din toate părțile Ardealului și Banatului.

Litografia este și astăzi unică în Ardeal. Renovată și perfecționată mereu, a ajuns să execute astăzi cele mai frumoase și cele mai migăloase lucrări de litografie. Întreprinderea „Sonnenfeld” a ridicat acest ram industrial până la arde reușind să satisfacă și cele mai pretențioase gusturi. Pe lângă nenumărate comenzi din țară întreprinderea primește însemnate comenzi și din Budapesta, Jugoslavia și Bulgaria.

Întreprinderea dispune de 2 mașini rotative cari sunt întrebuințate exclusiv pentru imprimat bilete, pentru spectacole, oficii, vamale etc.

Este vrednic de toată atenția și institutul de liniatură și fabrica de registre comerciale ale căror produse nu desmint întru nimic frumoasa reputația de care se bucură această întreprindere.

Toate aceste ramuri sunt completate cu un succes desăvârșit, de compactoria atașată lor unde se execută cele mai solide lucrări de compactorie.

Nu de parte de tipografie care se află în strada prințul Carol, este situată fabrica de cutii unica în

Ardeal. Înzestrată cu cele mai moderne instalațiuni, fabrica produce cutii pentru medicamente, zaharicale și tot felul de cutii pentru comerț. Cutiile fabricate aici sunt nu numai practice și durabile ci și executate frumos și cu gust. Produsele acestei fabrici sunt foarte răspândite în întreaga țară.

Întreprinderea are în Piața Regina Maria și o librărie, una dintre cele mai vechi librării din Ardeal. Librăria are permanent în depozit tot felul de articole grafice și de papetărie, dintre cele mai bune. Astăzi întreprinderea angajează peste 300 muncitori și funcționari.

Conducătorul și directorul general și acestui institut de astăzi este grafice după moartea dlui Adolf Sonnenfeld este fiul acestuia d. *Gustav Sonnenfeld*, care continuă complextoarea operei începută de Sonnenfeld tatăl, operă care face cinste și onoare și renume acestor omeni aristocrați în arta grafică.

Cine dorește să cumpere porțelan, sobe de teracotă și cărămizi refractare bune și ieftine să viziteze magazinul fabricii

„IRIS”

din CLUJ, C. Reg. Ferdinand 36—38, (Palatul Băncii Agrare)

BORVIZ

DE

BORSEC

Regele apelor minerale.

Direcția comercială:

CLUJ

str. Memorandului 8

(Casa-Tischler)

Reprezentanța pt. vechiul regat:

BUCUREȘTI

Strada Carol No. 25

Conflictul din Arad

— D. T. Zima se retrage dela Camera de Comerț —

Ni se anunță din Arad, că ar exista oarecari neînțelegeri în ceea ce privește constituirea biroului Camerei de Industrie și Comerț de acolo. E vorba, în primul rând, despre confirmarea dlui T. Zima în postul de secretar-general al Camerei. După câte ni se spune, numeroși membri ai — Camerei de Industrie și Comerț din Arad, s'au declarat categoric împotriva acestei confirmări, fiind hotărât să acționeze cu ultima energie pentru înlăturarea dlui Zima.

Motivul acestei atitudini trebuie căutate în nemulțumirile pe care le-a produs d. Zima în timpul cât a îndeplinit funcțiunea de secretar general al Camerei de Industrie și Comerț. Aceste nemulțumiri au atins punctul lor culminant cu prilejul ultimului Târg de Mostre dela Arad, când d. Zima, nu numai că și-a luat anumite aire de independență, procedând ca un mic sa'rap economic dar a făcut ceva mai mult, a nesocotit cu desăvârșire interesele statului român, aranjând unele manifestații șoviniste de un foarte rău gust.

Acum o seamă de frunțiși ai comerțului și industriei, arădane au înțeles că locul dlui Zima nu mai e la conducerea unei atât de importante instituții, unde se cere cumpăt, bunăvoință și tact. După părerea noastră, ar trebui să înțeleagă acest lucru mai ales d. Zima, care, dacă ține să evite un conflict penibil, ar face bine să facă dela sine gestul care i se cere. Alminteri, după toate probabilitățile, va fi silit să plece, urmând să se mulțumească deocamdată cu demnitatea, — nemeritată și aceea — de deputat al orașului Arad.

Uzina electrică din Cluj

— Cine o va conduce? —

Puțini dintre locuitorii Clujului, se plâng uneori de întreruperile, — dealfel din ce în ce mai rare, — ale curentului electric, cunosc enormele dificultăți pe cari le creiază problema luminatului la noi. Se știe prea bine, că Uzina electrică, despre a cărei amplificare s'a tot vorbit, nu poate satisface toate nevoile orașului. Clujul s'a mărit atât de mult în ultimul timp, atât ea noi întreprinderi industriale s'au înființat, încât consumația a sporit mai bine de două ori față de ceea ce fusese înainte de război.

În asemenea condiții, numai o conducere pricepută și îndemnată, urmărind cu sârmuire orice economie posibilă și distribuind cu socoteală curentul existent, ar fi putut s'o scoată la capăt. Din fericire pentru Cluj, suntem datori s'o recunoaștem, această conducere am avut-o în persoana dlui inginer Roată, care, în împrejurările actuale a făcut tot ce i-a stat în putință pentru a satisface nevoile publicului.

Iată pentruce, acum când postul de director al Uzinei electrice a fost scos la concurs, trebuie să ne exprimăm nădejdea, că d. inginer Roată va rămânea rai departe, luând asupra sa o sarcină pe care o cunoaste, pe care a îndeplinit-o până acum cu multă chibzuință și pe care, desigur, o va îndeplini-o și mai bine în viitor. Ar fi o greșală de neiertat, dacă, făcându-se apel la elemente noi, cari nu cunosc problema Uzinei electrice prin propria lor experiență, ne-am avânta spre necunoscut.

Nimic nu favorizează o muncă rodnică decât continuitatea în acțiune și în conducere. D. inginer Roată și-a trecut probele sale, cu succes, chiar la Uzina electrică din Cluj, pe care a condus-o în cele mai grele momente, trecând cu față curată printr-o perioadă de criză acută. Să rămână la postul său. De-acum încolo lucrurile vor merge mai înspre bine nu mai înspre rău.

ATENȚIUNE!
Reclama făcută în ziarul „ARDEALUL” este cea mai eficace.

Este de mirat că d'voastră nu aveți încă cunoștința că la noi puteți cumpăra **IEFTIN** și bine tot felul de obiecte pt. aranjamentul bucătăriei și pt. cadouri, tacâmuri, etc. precum și **Vase smălțuite.**

Din prețurile de mai jos vă puteți convinge,

Pahar p. apă, tare, dublu dela L. 4.40
Farfuri de porț. „L. 18

Pentru

Service pt. compot, porț. veritabil de Karlsbad dela L. 156
Service pentru poame și prăjituri, porț. veritabil dela L. 150
Serv. de cialu și mocca, porțelan veritabil, dela L. 280
Serv. de masă, 26 buc. porț. verit. de Karls. dela L. 1250
6 ulcele cu farfuri, porț. verit. colorat dela L. 20

pers.

1 păr. ulcele cu farfurie, porțelan veritabil, semi-tare, dela L. 20

Prețurile de mai sus sunt valabile numai 14 zile.

MOSKOVITS & CO.

2 CLUJ.
Cal. Reg. Ferdinand 23.

Telegram: Gépnyár
TELEFON: 148.

Turnătorie de Fier și Fabrica de mașini din Cluj, S. A. Str. CHINTĂULUI 18 (fost Kajántói-ut 68)

Fontă, țevi de presiune, minghinele paralele, potcoave de cizme, colți depotcoave, transmisiuni.

MARE ASORTIMENT DE **RAGLANE**, și HAINE DE BĂRBATI și COPII LA

M. Neumann CLUJ Piața Unirii 14.